

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Megjelenik hetenkint kétszer: **csütörtökön és vasárnap.**
Előfizetési árak: Egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. — Egyes szám ára 6 kr.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos:
Dobay János.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez
hirdetmények és előfizetések a kiadóhivatalhoz (Ifj. Jancsó
Mózes könyvnyomdája Kézdi-Vásárhelytől) intézendők.

Carnot meggyilkoltatott.

Egy iszonyu gyilkosság híre tartja izgalomban az egész művelt világot. A francia köztársaság elnökét Carnot-t egy olasz munkás meggyilkolta Lyonban épen azon pillanatban, midőn kocsin a színházba hajtatott. Az elnök a kapott seb következtében még azon éjjel meghalt.

Nem volt Isten kegyelméből való király, hanem egy szabad köztársaság polgárai által választott első tisztviselő; nem volt kényur, hanem polgártársai bizalma folytán az állam élére állított hivatalnok s még is átjárta az anarchista gyilkok, mely már ugy látszik, nem tesz különbséget első, utolsó között s csak egyetlen szenvedélye van, hogy gyilkolhasson. Az anarchismus, a század végének eme rettenetes kórsága, boszut és halált esküdött a hatalom, a törvényes rend, a vagyon ellen s végromlással fenyegeti társadalmi életünket. Eddig csak dinamittal dolgozott s házakat robbantott fel és ma már gyilkokkal támadja meg nyílt utcán az állam fejét s kioltja életét. Ilyen iszonyu vakme-

rőségre igazi fanatizmus szükséges. Ehez csak II. Sándor vagy IV-ik Henrik francia király legyilkolása hasonlítható. Ott a nihilisták s itt Ravailakk fanatizmusa működött. A gyilkosság híre rémülettel töltötte el nemcsak Franciaországot, hanem az egész művelt világot s az aggódó keblekben egy kérdés merül fel, az, hogy mi lesz ezután, mert az a törvény, mely Carnot-t átjárta, egyformán fenyegeti az egész emberi társadalmat, folytonos rettegésben tartva minden embert, ki szorgalma után némi jóllétet szerzett magának. Az anarchismus, mint egy veszélyes ragály baczi-lusa láthatatlanul terjed szét a világban, s hol az emberi bűnös szenvedélyek tenyésznek s hol sorsukkal elégtelen emberek vannak, mindenütt halás talajra találva kiirthatlanul nőnek és szaporodnak, örök veszéllyel fenyegetve az emberi életet s a becsületes munka eredményeit. Iszonyu baj ez, mely ellen még ez idő szerint nincs védekezés. Most egy államfő esett a gyilkos merénylet áldozatául s az általános rémület között a legőszintébb rész-

vét nyitakozik azon férfiu iránt, kit polgári erényei a legmagasabb polezra emeltek, mit ember elérhet.

O.

Politikiai hírek.

A merénylő, ki Carnot elnököt meggyilkolta, egy Cesano (más hír szerint Cesario) nevű huszonkét éves olasz anarchista.

A képviselőházból. A képviselőház 25-iki ülésén a napirend előtt felszólalt Apponyi gróf, kérve a házat, hogy tekintettel arra, miszerint a főrendiház a még hátralevő egyházpolitikai javaslatok tárgyalását őszre halasztotta, a képviselőház is változtassa meg multkori határozatát és halassza el azok tárgyalását szintén őszre.

Wekerle miniszterelnök megjegyzi, hogy a munka programjára nézve nem mindegy, hogy a képviselőház most, vagy csak ősszel tárgyalja-e a további egyházpolitikai javaslatokat, mert a képviselőház őszkor későbbben kezd tárgyalásait, mint a főrendiház, mely már szeptember végén, vagy október elején összeül.

Vajay és Horánszky pártolják Apponyi indítványát. Helfy hibának tartja a főrendiház tárgyalásának elnapolását és nem akarja, hogy még egy hiba kövessék el a képviselőház elnapolása által is. Nem járul hozzá a halasztás indítványához. Wekerle miniszterelnök kijelenti, hogy a javaslatok sikeres és nyugodt tárgyalása érdekében történt a főrendiház üléseinek elhalasztása. Indítvá-

nyozza továbbá, hogy a már megállapított napirend maradjon meg.

A ház a kormányelnök indítványát elfogadja.

Erre következett a vallás szabad gyakorlásáról szóló törvényjavaslat tárgyalása, melyet Wlasics szép előadói beszéddel vezetett be.

A polgári házasságról szóló törvényjavaslatot a főrendiház részleteiben is elfogadta, egy pár szót ígátván bele, mindössze arról, hogy a törvény nem érinti a házasság kötésre vonatkozó vallásbeli köteleességeket.

Ezért azonban a javaslat újra visszakérül az alsóház elé s aztán várja a pártját, melylyel együtt fog szentesítés alá kerülni.

Hogy ez a szentesítés sokáig ne késsék, arra fölötté nagy gondja van a kormánynak. Szembeszáll ugyanis egy nyári ülésszak kényelmetlenségével, melyen a többi egyházpolitikai javaslatok fognak tárgyalatni.

„Európa fóruma elő!” Ez lesz a czime annak a terjedelmes könyvnek, mely e napokban Bukaresten lát napvilágot. A könyv a Memorándumpör emlékére készül — mint a Tribuna írja — több európai nyelven jelenik meg. Benne lesz a Memorándum pörének minden részlete; teljes szövegben közli az elítélteknek semmiségi kérvényét s végül adja a híresebb európai politikusok véleményét az erdélyi románság kérdéséről.

Oláh honleányok a bíróság előtt. A Tribuna legutóbbi számában azt olvassuk, hogy állítólag bírói vizsgálatot indítottak azok ellen a sze-

TÁRCZA.

A villamosság különféle alkalmazásai.

Habár a modern tudományos kutatók igen sokat foglalkoztak a villamossággal, mégis elmondhatjuk, hogy még mindig nem ismerjük eme titokzatos erő mibenlétét. Azonban gyakorlati szempontból erre nem is volt szükség és elég volt felismerni a villamosság munkáját, hogy ezen erő alkalmazása rohamosan terjedjen. Az eddig elért eredmények is igazán bámulatosak, azonban a közel jövőben — különösen a mi a termelés ilesőségét illeti — e téren a legszebb sikerekre van kilátás.

Rövid ezikkünk keretében nem vagyunk képesek felsorolni a villamosság száz meg száz különféle alkalmazását. Nem is ez a célunk itt, hiszen mindenki tudja, hogy tevékenységünkben a villamosság minden téren mennyire segélyünkre van. Jelenleg csak ezen mystikus erő olyan alkalmazásairól kívánunk szólni, melyek még nem terjedtek el

ugyan általánoson, de ha egyszer népszerűvé fognak válni és a rendszerek tökéletesítetté fognak, át fogják alakítani egész háztartásunkat. A villamosságnak háztartási célokra való alkalmazása, kivéve a világítást, alig ment túl a kísérletezés stadiumán. Jelenleg, különösen Amerikában, a villamosság hazájában, azon fáradoznak, hogy jó villamos fűtő berendezéseket állíthassanak elő és ekkor majd elég lesz egy gomb megnyomása és a villamos áram megfelelő hőt fog szobáinkban terjeszteni és se füstnek, se pornak nyoma se lesz. A mi a főzést illeti, erre nézve már több villamos berendezés van, csak mind még tökéletesítésre és ilesőségre vár. Egy new-yorki házi asszony igen kényelmesen rendezte be magának. Fel sem kell az ágyból kelnie, hanem ott egy gombot nyom meg, miáltal a villamos áram a konyhában felmelegíti az odakészített tejet és kávét. A villamos áram hevítési képességét mindenféle házi eszközök felmelegítésére is használják.

Maga a villamos fény pedig na-

gyon alkalmas a háztartás díszítésére. Amerikában nagy ebédetnél az asztalokon a villamos fényvel igazán csodálatos és pompás effectust érnek el. Edison egy alkalommal a vendégei előtt az asztalára egy aquariumot tett, melyben arany halak voltak. Midegyik hal egy finom kis villamos lámpát hordott magán, a mely a szájából kiinduló dróttal egy dynamoval volt összekötve. Midőn az áramot a vezetékbe boesátották, a halak pompás látványt nyújtottak és úgy meg voltak világítva, hogy testük belsejének legkisebb része is tisztán kivehető volt. Igen kis másodrendű villamos telepekkel a háztartásban a virágok vagy ékszerek effectusát nagyban fokozhatjuk.

Az orvosi tudomány a villamosságot sok irányban használja. Igen sok sebészeti eszközt villamossággal hevitnek, és igen kis izzó lámpák alkalmazása, a melyek tényleg semmi hőt se fejlesztenek, lehetővé teszik, hogy a belső részekben kiterjedtebb kutatásokat tehessenek, mint eddig. A microfonnal hangokat fedeztek fel a szívben, tüdőben és más

szervekben, a melyekről eddigelé semmit se tudtak. Oroszországban egy nőt úgy mentettek meg az élve való eltemtetéstől, hogy egy orvosi egy microfon segélyével a szív verését konstataulta. Az újabb kísérletek kimutatták, hogy a delezességnek az orvosi tudományban nincs gyakorlati haszna, míg a villamosság itt is folyton hódít és ma már igen sok betegséget leghathatósabbban villamossággal gyógyítanak. Egyes orvosok villamos gyógyítással különösen rheuma bántalmaknál, fényes sikereket értek el. A tapasztalat azt mutatja, hogy a paralytikus betegek egy napi vasuti utazás után jobban érzik magukat, a mit a rázkódásnak tulajdonítanak. Dr. Charcot a híres francia orvos ebből kiindulva a párisi Salpêtrerie kórházban oly ágyat szerkesztett, mely villamosság segélyével bizonyos rázkódástási mozgást kap; ez a rázkódás egészséges emberre elviselhetetlen volna, míg a paralytikus betegre igen jól hat és felfrissíti. Egy másik francia orvos ideges főfájások gyógyítására rázó sisakot készített. Az egész aczell

beni román hölgyek ellen, kik a Kolozsvárról hazatérő martirokat román nemzeti színű kokárdákkal ékesítve fogadták. A vizsgálat megindítása állítólag följelentés alapján történt.

Dákorománok morálja. Az a vita, melyet a mult napokban a román akadémiában Sturdza Demeter provokált, okot adott arra, hogy a román politikuskok a besszarábiai románok helyzetével s Romániának Besszarabiához való viszonyával komolyan foglalkozzanak. Mint a Timpul írja, a politikuskok véleménye e tekintetben megoszlott. Egy részük azt kívánja, hogy a románok inkább foglalkozzanak besszarábiai, mint erdélyi testvéreikkel, mert azok nagyon szájalomra méltók, míg emezek érdekeiket biztosító törvények alatt élnek. Ezzel szemben a másik vélemény az, hogy a besszarábiai románokat most már teljesen el kell mellőzni; nekik nincsenek román templomaik, iskoláik, saját nyelvű lapjaik még kevésbé s így minden oly törekvés, mely a besszarábiai románokat kapcsolatba hozná a romániai románokéval, meddő maradna, mert a besszarábiai románok már semmit sem veszíthetnek el, besszarábiai román kérdéssel tehát szó sem lehet, de sőt minden szimpátia, melyet irántuk tanusítanak, csak kompromittálja a román nemzeti eszmét.

A francia köztársaság elnökét megölték.

Carnot köztársasági elnök, a ki vasárnap érkezett Lyonba, délelőtt a tisztelgéseket fogadta, délután pedig megnézte a kiállítását. Onnan a tiszteletére rendezett banketre hajtatott.

A lakoma után Carnot Dupuy miniszterelnökkel és Rivod prefektussal hamarabb eltávozott, hogy a színházba hajtasson a diszlocadásra. A palota előtt megszámlálhatatlan sokaság tolongott, úgy hogy a rendőrök és a lovasőrség alig tudták a kocsiktól távol tartani a népet.

lemezről van készítve és a rázkódást benne egy kis electromotor idézi elő, mely perceként 600 forgást tesz; az ezáltal előidézett érzés nem kellemetlen, a beteg elalszik és fejfájás nélkül ébred fel.

Kiváló eredményeket értek el a villamosságban a növények növesztésére való befolyása tekintetében tett kísérletekkel. Spehneff tanár Kiewben sarkok és vezetékek megfelelő felállítása által egy elzárt felületen atmoszferikus villamosságot gyűjtött össze, és itt termesztett gabona 30—50 százalékkal adott többet, mint rendes körülmények között. A szalma 10—20 százalékkal javulást mutatott, a burgonya 11 százalékkal, Spehneff tanár azt is megkísérelte, hogy a magokat elültetés előtt megvilágosítsa és azt találta, hogy így a mag fejlődése sokkal gyorsult. Sőt jónak bizonyult az is, ha a földet, melyben termeltek, villamosság hatásának tették ki. Franciaországban egy De Meritans nevű bortermelő a borait villamos áramok behatása alatt kezelte és az eredmény kedvező volt, úgy, hogy az illetékes hatóságok is próbákat tettek ily kezeléssel és hivatalosan is megerősítették, hogy ez a kezelési mód csak jó hatással lehet a borra.

Carnot a diszhintóra ült. Ebben a pillanatban egy husz évesnek látszó, jockeynek öltözött fiatal ember áttörte a rendőrök sorfalát és fellepett az elnök kocsijának hátsójára. Közben egy papirost tartott, amelyet az elnök felé nyújtott. Carnot előre hajolt, mert azt hitte, hogy a fiatal ember kérvényt akar átnyújtani. A merénylő erre balkezelével torkon ragata Carnot-t és kétszer mellbe szúrta. Az elnök eltorzult arczával visszahanyatlott kocsijába. Sokan hallották, amikor a gyilkos így kiáltott föl:

— Ecco! (Megvan!)

A merénylő a tört markolatig döfte az elnök mellébe. Keresztül szúrta a jobb tüdőt, átvágta a máj felső részét. A gyilkosság egy szempillantás alatt történt. Dupuy miniszterelnök és Rivod prefektus rémülten siettek az elnök segítségére. Carnot sebéből patakzott a vér.

A megsebesült elnököt lassan felvitték a prefekturára.

Börus tábornok, a prefektus és a polgármester nagy gondnal kiemelték Carnot elnököt a kocsiból és bevitték a szobába. Egy pamagra fektették és orvosokat hívtak.

A mikor Ollier orvos lanczettájával megérintette a sebet, Carnot magához tért és halk hangon mondta:

— Nagyon fáj!

Erre Bousset tanár megvizsgálta a megsebesültet. Azután husz centiméternyire kitágította a sebet. Már nem volt annyi idő, hogy Carnot-t narkotizálják. A sebesült suttogó hangon szólt:

— Istenem, borzasztóan szenvedek! Még mindig nincs készen? Ah, Istenem, iszonyú kínokat állok ki. Mikor lesz már vége?

Azután felsőhajtott:

— Érzem, hogy végem van!

Az orvos így felelt:

— Tisztelői vannak ön körül.

Carnot felnyitotta szemét azután így szólt:

— Boldog vagyok, hogy önt látom.

— Ezek voltak utolsó szavai.

A lyoni érsek feladta az utolsó kenetet és kevéssel utóbb, hajnali háromnegyed 1 órakor Carnot meghalt.

Miután a lyoni érsek Carnot ravatala felett imádkozott, a koporsót a hatóságok, egylet és iszonyú néptömeg jelenlétében kivitték a vasúthoz. Ezután a nagy néptömeg „boszuljuk meg Carnot gyilkosát!” kiáltások közt több olasz üzletet feltört és kifosztott. A rendőrség és katonaság alig győzi a tömeget felfekteni tartani. Senki sem sebesült meg; 30-at elfogtak. Éjjel a városban nyugalom van.

Carnot holtteste külön vonaton, melyen neje és két fia jöttek, reggeli 3 óra 15 perczkor érkezett ide. A vasúthoz vezető utcákat iszonyú néptömeg lepte el. A koporsót az Elysei palotába vitték, hol a kápolnává alakított szalonban tették le.

London alsó- és felsőházában indítványt terjesztettek elő, hogy kifejezők utalutakat a gyilkosság iránt és részvétőket a franciaik iránt.

Folyvást érkeznek részvétnyilatkozatok. Páris városa egész gyászba öltött.

Kossuth Ferenc levele Kézdi-Vásárhely város közönségéhez.

Kézdi-Vásárhely városa az olmult tavaszon kézbesítete egy küldöttség

utján a diszpolgári oklevelet Kossuth Lajosnak, a temetésen pedig a város polgársága igen szép számmal volt képviselve. Az elhunyt nagy hazafi fia Kossuth Ferenc gyönyörű levélben mond köszönetet a városnak. A levél junius 26-án érkezett városunk polgármesteréhez s szövege ez:

Nápoly, 1894. junius 18.

K.-Vásárhely tisztelt közönségének.

Elkésve bár, de annál melegebben köszönöm (öcsém nevében is) azon részvétet, melylyel e város közönsége minket megtisztelni kegyes volt. Késedelmemet, a nagy csapásból eredő körülmények okozták.

Ezen csapás lesújtott, mert a nagy halott, nekünk mindenünk volt; én úgy is mint fia, úgy is mint Magyar, édes atyámat vesztettem; a polgárosodott világ pedig, a szabadság eltűnt apostolatát gyászolja.

Diesősége volt ő hazájának, a jelen század ragyogó nevével, melynek fényét mindig hazájára irányítja.

Egész élete a honfi szolgálatok, a honfi érdemek óriási halmaza volt; halála pedig, honfi érzelmekben és nagy eszménye iránt lelkesedésben, egyesíté az egész hazát.

Ő ébreszté fel a nemzetet.

Ő tette életerőssé, a nép millióit befogadva az alkotmány sánczaiba.

Ő adott öntudatot a nemzetnek, ő vezette önvédelmét, ő mutatta meg, hogy a Magyar tud is, akar is, szabad és önálló lenni.

Ő tartotta fel az elnyomatás korszakában a nemzet létjogát, és ő emelte fel a magyar kérdést az európai kérdések színvonalára.

Ő fenyegette az elnyomókat, mindig és mindenütt, míg végre belérettek az okulásba; és midőn a kényuralom okult s a nemzet biztosítható jelenét, ő öröközte a távolból, ő intett, ő buzdított, ő remélt, ő bizott, ő képviselt egy nagy jövőt... mindaddig, míg meg nem halt, honatalanul!

Ez volt az ő élet-története; ezt tanultam a külföldön a külföldtől, én kedves halottunknak hű fia: és ezt fogja róla feljegyezni egykor, a magyar történelem!

Mély tisztelettel:
Kossuth Ferencz.

Gyáriparunk.

(Folytatás és vége.)

Ép így vagyunk a vas- és aczél-árakkal, melyek a legszegényebb embernél is meg vannak és melyekért sok milliót küldünk Németországba és Angliába. Késeinket, villáinkat, ollóinkat, tüinket, legszükségesebb szerszámainkat mind külföldön készítik. A diszműárakat, melyekért szintén igen sok pénzt adnak ki nálunk, kizárólag külföldről hozzuk. A különböző üzemekben használt géprendezéseket a legnagyobb részben nem itthon gyártják és csak a mezőgazdasági gépgyártás terén látunk öröndetes haladást.

Daczára annak, hogy ez irányban már sokat fáradoztak, úgy az állam, mint a magánosok, ezeket a fontos iparágakat, melyek legtöbb házi szükségleteinket fedezik, nem voltak képesek nálunk meghonosítani, és ha örömmel is kell konstatálnunk, hogy egyes iparágak tért hódítanak és kiszorítják a külföldi termékeket, annál nagyobb sajnálattal kell tapasztalunk, hogy az annyira fontos

textil ipart nálunk csakis védvámokkal lehetne létesíteni. A jelenlegi viszonyok mellett külön vámterületre gondolni se lehet, és véleményünk szerint ennek se volna meg az a hatása, a melyet attól várnak. Mert ennek a közönségnek mindkét részre nézve meg van a jó és rossz oldala. Ausztria megveszi a mi mezőgazdasági termékeinket, mi megveszszük az ő kelméit, és ha talán a külön vámterületnek egy-két iparágra nézve meg volna a jó hatása, az általános eredmény nem sokat változtatna közgazdasági helyzetünkön. Itt más segédeszközökre van szükség. Vagy bankot kellene létesíteni, vagy egy nagy alapot összehozni mely tisztán a textil ipar terjesztését célozná. Természetesen itt az állam hathatós közreműködéseis megkívántatik. Igaz, hogy a gyárak felállítására és üzembe helyezésére sok időbe és pénzbe kerülne, és eleinte talán veszteséggel dolgoznának, de a siker nem fog elmaradni és azt hisszük, hogy kitartással és a megfelelő buzgalommal meg lehetne teremteni a magyar textil ipart.

A mi pedig az érem másik oldalát illeti, vannak azután iparágak, melyek az utóbbi évek alatt nagyon szépen fellendültek. Ilyenek például az üveg, porcelángyártás, melylyel a külföldön is elismerést arattunk. Bőr- iparunk szépen virágzik és egyes kisebb iparok, mint keztyű-, len- és kender áruk készítése stb., az állam támogatása folytán már is kezdő kiszorítani a külföldi cikkekét. Ki kell emelnünk még hajógyárainkat, melyek az egész keletet ellátják hajókkal. Ujabbban az ország különböző részeiben igen sok vegyi-szerek gyára alakult, melyek szintén sikeresen versenyeznek a külfölddel. És ha ez öröndetes fejlődés okait kutatjuk, akkor mindenütt a kereskedelmi miniszter tevékeny kezét látjuk, ki minden zaj nélkül, esendben a legáldusdusabb actiót fejt ki a magyar gyáripár emelése érdekében.

Csarnok.

Jámor Están egyházi levele a szerkesztőhöz.

XVI.

Téns Szerkesztő ur!

Vivát! Éljen az polgári házasság! Éljen a szentegyház politika! Tehát még es csak úgy lett, a mint mű akartuk. A püspök és gróf urak le vadnak szépen pipálva s most már a főtisztelendő urak nemesak hosszú szoknyát, hanem hosszú arrot es viselnek. Kántor komámmal mi úgy okumáltuk ki a dolgot, hogy most már a reverenda és Pólika a jegyző urat illeti, minek utána ő fogja ezután a szerelmes párokat összehozni s ezenkívül a jegyző urat es főtisztelendő jegyző urnak kell titulálni, met már ez így dukál. Móriéz zsidó az ő eserepes héber nyelvezettyivel aszongya, hogy a jegyző ur sem Pólikát, sem a reverendát nem fogja átol venni, met mind a kettő erőst kopott, s ha eszo vagyon — a minthogy vagyon es — szerez magának mind a két fajtából ujadanat ujat. Én azt tanácsolom, hogy a papi ködmönt, ne a fuser Ozérna szabóval esináltassa s Pólikáját ne az én feleségem falamiájából válassza, met az egyik szük lesz, a másik meg a nyakára nő.

A fő dolog különben az, hogy meg legyen a polgári házasság. Kárbahágó nemes nagy községében ezt és az a lipotor Mórész zsidó szívalta ki az hosszú görbe orrával s tudta meg először az örvendés újsgát. S mit csinált ő kolme nagy örömben? Elmondom, érdemes meghallgatni. Hát egyik nap este a mint kilépek az ajtómon, nagy világosság üti meg az szemeimet. Akkurát úgy nézett ki, mint mikor a paplak elégett, csak hogy most nem arról felől világolt. Megyek, szaladok arra felé, azaz hogy csak sebesebben lépegettem, mivelhogy egy egyházi sohasem fut, met ez nem pászol az ő hivatalos méltóságával. A mint kikanyarodom az Oprák utcáján, előttem áll a koresma, a Mórész zsidó koresmája, minden ablaka telisded teli szépen égő gyertyákkal. Ha nem volt 500, de legalább 15 darab bizonyosan vót s az parokhia felől való oldalon pedig még az fák es tele vótak égő gyertyákkal, hadd lássa a főtisztelendő ur s boszorkodgyék rejtja, hogy még es csak pogárilag fogunk házassodni ezután. Bemenyek az ivóba s ott tanáom Mórészot, ki éppen azzal foglalkozik, hogy koppangassa a gyertyákat, hogy jobban éjgenek.

— Hát te mit cselekszel rosz hében — szólék hozzá nyájason.

— Örvendek, met megvagyon a pogári házasság — válaszolt ő.

— Látszik, hogy zsidó vagy — szóltam. — Az magyar ember borral örvend, te meg fagygyu gyertyával.

— Bor is lészen bővön — mondá ő — de ma minden gyertyát elégetek, hadd tudgya meg Kárbahágó, hogy mi történt a világban.

— Jól van jól, de egy szálát hagyánál meg, met mi mellett iszunk a nagy nap örömeire. Egybaránt lassan örvendj Mórész zsidó, met még a vallásod nincs elfogadva, nehogy a mélesás urak az arrára ejtsék ezt a törvényt.

E perczben belépett a Kántor komám es minokutána kellőképen kiörvendeztük magunkat, ősi szokás szerént nagy áldomást esapánk. Mulatság közben Mórész igazán bebizonyította, hogy kezd a keresztények felé huzni, met Kántor komám biztatására akkora darab disznóhúst evett meg, hogy két legkeresztény katolikusabb esiki eséplőnek es igen lett volna. Mórésznek erőst smakolt az életben először élvezett sertés hús, met azt mondá, hogy eldödei több mint 2000 esztendőig szamarak voltak, hogy ilyen fáján eledeltől magikat visszatartották. Mórészot különben 3 napig rázta a sertés hús után a forró hideg, hanem azért ő vitézül túrta a fájdalmakat s egyre azt hajtogatta, hogy egy jó honpolgár hazáját mindent eltűr, s nem panaszkodik. Minokutána a hideglelés magyar betegsége s ő ezt megkapta s el es szenvedte, ő mán ezótától fogva magyar ember. Kántor komámmal végig szemlélve az ő hazafias indulatjait abban állapotunk meg, hogy Mórész ugyan nagyon vegyíti a bort s egyéb italosokat, olykor-olykor roszszul es mér, de ezért becsületes ember s jó hazafi. Az isten öltesse sokáig!

Maradtam a téns szerkesztő urnak Kárbahágó, 1894. július 24-én.

tisztelettel s becsülettel:
Jámber Están,
egyházi.

Felhívás előfizetésre.

A „Székelyföld” ezimű politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi, hetenként 2-szer megjelenő hirlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre 6 frt — kr.
Félévre 3 frt — kr.
Negyed évre 1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre 8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadhatnak.

Kérjük egyuttal t. előfizetőinket sziveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

A Székelyföld kiadóhivatala.

Ujdonságok.

— **Dr. Vertán Endre** városunk szülötte, ki az utóbbi évben Tordán volt ügyvéd, jelölti gyakorlaton, az ügyvédi vizsgáit a marosvásárhelyi kir. ítélő tábla előtt f. hó 22. 23. és 25-ik napjain jeles sikerrel tette le. A tehetséges ifjú ügyvédnek őszintén gratulálunk s jövőjéhez szerenest kívánunk.

— **Román virtus.** A román magyar határrendezés alkalmával Kézdi-Vásárhely város egy jókora darab erődsége Romániához szakadt s ámbár a nemzetközi egyezmény garanciáit foglal magában, hogy mindkét államhoz szakadt idegen területek tulajdonjoga és szabad használata a tulajdonosok részére fentartatik, a romániai szent Spiridon zárda a felmérés után nyomban neki állott a kézdívásárhelyi erődségnek és azt elkezdette tarolni. Hiában volt minden tiltakozás, a zárda nem hederítve a nemzetközi egyezményre, úgy bánt az erőddel, mint saját tulajdonával. A jó kézdívásárhelyiek látva a románok jogtalanságát, erős hajlamokat éreztek, hogy egy szép napon kivonulnak az erődre s szép bükkfahajítások segítségével receptust szereznek a nemzetközi egyezménynek, a mi ismerve a kézdívásárhelyiek virtusát — bizonyára sikerült volna. Ámde egy ilyen nemzetközi husángolás, újabb s nagyobb bajokat idézhetett volna elő s azért a kézdívásárhelyiek a törvényes utra tértek s beperelték a román birtok-bíroságnál a zárdát. Magyar embernek perelni Romániában pedig annyit jelent, mint alaposan ráfizetni a per tárgyra s huzatni-vonatni magát a végletekig. Így járt Kézdi-Vásárhely város s. A városi tanács a képviselő testület-től nyert megbízása alapján már többször bennjárt Romániában tárgyalni s elköltött jó summa pénzt. Mult szombaton is tárgyalás volt, melyen azonban a kinstár képviselője nem jelent meg s így ez a tárgyalás is meghiúsult. Hanem annyi haszon mégis volt a dologban, hogy a zárda képviselője kinyilatkoztatta, hogy az általa elfoglalt területet hajlandó megvásárolni. Hogy ez komoly szándék-e és nem egy újabb fogás, a jövő fogja megmutatni. Hanem annyi igaz, hogy nem jó a rumunynak hinni!

— **Halálozás.** Szöcs József kereskedő, Kézdi-Vásárhely városának sok ideig polgármestere, szívszélhűdés folytán mult kedden délben hirtelen meghalt. A megboldogult régebben nagy szerepet játszott városunk életében.

Mint polgármester s mint human intézetünk tevékeny tagja sokat tett a város fejlődésére. Azért halála általános részvétet keltett. Koporsóját számtalan koszorú díszítette s ezek között Kézdi-Vásárhely városé. Haláláról a család következő gyászjelentést adta ki:

„Alólirottak úgy a maguk, mint a széleskörű Szöcs, Török, Balogh családok nevében fájdalomtól losujtva tudatják, hogy a hön szeretett férj, szerető atya, testvér nagybátya és rokon, városunk és hazánknek békében derék polgára, harezban vitéz védője, egyházának két évtizede át ügybuzgó, önzetlen gondnoka és anyaszentegyházunk önfeláldozó, lelkes tagja Szöcs József 1848—49-beli honv. főhadnagy, Kézdi-Vásárhely város volt polgármestere, a kézdívásárhelyi kereskedő ipartársulat elnöke, a „Rikánbeli honvéd-egylet” alelnöke f. hó 26-án d. u. fél 1 órakor, ölte 69-ik, boldog házassága 47-ik évében megszűnt élni. Egy munkás, tevékeny életnek napja áldozott le, melynek minden pillanata a haza és közjó szolgálatára volt szentelve. A szerető családfő, a tevékeny, buzgó polgár, szabadságharcunk öreg bajnoka pihenni tért, elszálló lelkét az ittmaratnak imái kísérik. Hült teteimei f. hó 28-án, esütörtökön d. u. fél 3 órakor fognak az ev. ref. temetőben örök nyugalomra tétetni, mely alkalomhoz az ismerősök és jóbarátok szomoruan meghívattak. Legyen nyugalma esendes, virrasszon felette az igaz kegyelet! Kézdi-Vásárhely, 1894. június 27. Szöcs Józsefné sz. Balog Anna mint özvegye, Török Bálint gyámfia, neje Balogh Mária és gyermekei: Török Andor, Török Aida. Szöcs Dani ny. m. kir. honv. őrnagy, gyermekei és unokái. Szöcs Anna, özv. Kovács Áronné nékai Szöcs Bálint hátrahagyott leánya. Vilma, férje s gyermekei. Szöcs István s gyermekei. Szöcs János s gyermekei, néhai Szöcs Róza férje id. Kupán József. Néhai Balog Sándor fia Gyula és neje Nagy Róza. Nevelt fia Balogh János és fia, néh. Balogh Lajos leánya Balogh Judith özv. Szöcs Mózesné és gyermekei.

— **Megmérgezte magát** Kézdi-Vásárhelyt Vizi Erzsébet eseléd-leány. Természetesen szerenestlen szerelem vitte a végzetes lépésre. Az öngyilkos-jelölt még nem halt meg s valószínűleg ki is fogja lábálni baját, mert a mérget nem jól választotta meg. A szerenestlen szerelmes ugyanis, ki egy fényképésznél lakik, egyéb móreg hiányában a fényképezésnél használt higanyoldatból ivott, azonban ez nem volt elég erős arra, hogy a szerelem bánatától örökre megszabadítsa.

— **Öngyilkosság.** Kovács Áron kézdívásárhelyi iskolaszolga már egy néhány nap óta nyomtalanul eltűnt. Mult szordán megtalálták a sárfalvi határon egy fűzesben, hol magát felakasztotta. Tettét nagymérvű iszákossága idézte elő.

— **A polgári házasság megszávasásának öröme falun.** Kézdi-Vásárhelytől nem messze keletre történt az eset. Egy 70—80 éves özvegy aszszony meghallotta, hogy a főrendiház a polgári házasságot megszavazta s örömben ujjongva felkiált: „az Isten adjon annak az urnak, ki azt megengedte egésziséget s szerenest, most már én is férjhez mehetek s legalább a tisztelendő ur

szidásától nem félek.” — Tanulságos öröm.

— **Meghívó.** A kézdívásárhelyi önk. tűzoltóegylet zenekara folyó évi július 1-én (vasárnap) a Nagy Ferencz ur ligetében saját szükségleteinek részbeni fedezésére zártkörű kosaras nyári mulatságot rendez. Belépti díj: szeméjegy 80 kr., családjegy 2 frt. Mulatság kezdete d. u. 3 órakor. Megelőzőleg a tűzoltó zenekar a piacon térzenét ad 1/2 órakor. — A közönség rendelkezésére 3 nemzeti zászlóval jelölt kocsi áll a piacon. Szünetek alatt a ref. egyházi dalkör és a tűzoltó zenekar fog közreműködni. Kedvezőtlen idő esetén a mulatság a következő vasárnapon fog megtartatni. A mulatság szinterén a közönség rendelkezésére jól berendezett vendéglő is van. A táncvizigalomban az egyélt által kiszolgáltató jelvény nélkül senki részt nem vehet. Felülfizetések köszönettel fogadhatnak s hirlapilag nyugtáztatnak.

— **A Pesti Hirlap,** mely immár a 32-ik félévébe lép át június 1-vel, valóban nem szorol arra, hogy különösen ajánlgatni kelljen a magyar újság-olvasó-közönség figyelmébe. Mindenki tudja, hogy a megalkuvás-nélküli liberalizmus politikáját képviseli s évek óta folytatott küzdelmének nagy része van a szabadelvű egyházpolitikai reformok szőnyegre hozatalában. S ha ma a demokratikus irány hivei jegyezhetnek föl sikereket a reakció rovására: a Pesti Hirlap kétségbevonhatlanul sokkal járult ahoz. Nem is azért szölünk most ez első rangu napilapunkról, hanem hogy felhívjuk az olvasó-közönség figyelmét a Pesti Hirlap egy új nagy vívmányára. Ez a vívmány a Pesti Hirlap palotája, mely ott emelkedik Budapest egyik legszebb körútjának végén — váci-körút 78. szám alatt. — Az új palotáról, mely a szép főváros egyik újabb ékessége, annak idején részletes leírást fogunk közölni. Levelek és előfizetések az új félévtől kezdve már ide lesznek címzandók. Az új félévben a lap ismét több érdekes közleményt ígér fényes nevű munkatársai: Jókai és Mikszáth tollából, továbbá érdekesítő regényeket s végül — mint minden évben — az 1895. évre szölő nagy képes naptárt teljesen díjtalanul, mint karácsonyi ajándékot, valamennyi előfizetőjének. Az bizonyos, hogy a Pesti Hirlapnál többet egy más lap sem nyújt ma előfizetőinek s ezen bő és változatos tartalma daczára — naponkint 20, vasárnap 32 oldal — előfizetési ára egy óra csak 1 frt 20 kr., negyedévre 3 frt 50 kr., mely a Pesti Hirlap kiadóhivatalába (Budapest, váci-körút 78. sz.) küldendő Mutatványt kívánatra öt napig ingyen küld a kiadóhivatal.

Köszönet nyilvánítás.

A kézdívásárhelyi ev. ref. egyházi dalkör által rendezett júnálison felülfizetni szivesek voltak.

Kovács Máttyás, Kovács János és Kapusi Károly gyűjtőivén.

Janesó Géza gyógyszerész, Janesó Dénes vendéglős 1—1 frt. Szöcs Bálint mészáros özv. Csiki Józsefné, Janesó Mózes ker., Blatt Mihály, Makkai Dániel karvezető, Török Bálint, özv. Barla Ferenczné, ifj. Kupán József ker., Szöcs József ker. Szöcs Dániel ny. honvéd őrnagy 50—50 kr. Binder Lajos Piblinger Gyula, Pap Nina k. a., Szöcs Mózes ker., Politzer Rudolf, Nagy

